

V I E N Y B Ė

76 M. 9 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. KOVO (MARCH) 2 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dvi seniausios lietuvių įstaigos Amerikoje sujungia rankas. Dešinėje - S. Gegužis, buvęs SLA prezidentas ir dabartinis viceprezidentas sveikina su Juozu N. Tysliava, kuris su motina dabar leidžia Vienių, seniausią lietuvių laikraštį pasaulyje. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kuris švenčia savo 75 m. sukaktį, gimė Vienių Lietuvninkų pastogėje 1886 m. lapkričio 22 d. SLA deimantinės sukakties proga, buv. Vienių redaktorius ir leidėjas Juozas Tysliava, praėjusių metų lapkr. 22 d. buvo pasiryžęs suorganizuoti SLA kuopą, bet negailėstinga mirtis jį iš gyvųjų išplėšė pirma, negu tai buvo padaryta. Tą kuopą, SLA 75 m. sukakties proga, dabar organizuoja Juozas N. Tysliava.

Astronauto Glenn žygis

Glenn žygiui kelią ruošti Amerika pradėjo 1958 m. sudarydama Erdvės Biurą - NASA. Paskatino rusų "sputnikas". Kaip atominės kontrolės klausimu, taip ir čia, kilo nesutarimų tarp kariškių ir civilių. Vėl laimėjo civiliai - dalykas pavestas

jų globai. Suplanuota gerai apgalvota trejų metų programa. Iš 90 parinktų lakūnų atrinkti 7 astronautai. Juos pradėta lavinti orientuotis ir išlikti gyvais visose įmanomose erdvės kelionių sąlygose. Savo keliu, Amerikos pramonė pradėjo rengti

laivelius ir raketas.

Pirmas bandymas įvyko 1959 m. rugsėjo 9 d. Laivelis nuskrįjo 1,300 mylių ir per daug įkaito, krisdamas į jūrą. Po to daryta 16 kitų bandymų, jų tarpe ir pavykę Sheppardo bei Grissomo neorbitiniai skridimai (1961 m. gegužės 5 ir liepos 21 d.)

Sekantis bandymas bus paleisti lakūną Slayton erdvėn.

ERDVĖS STATISTIKA

	JAV	Sov. S.
Sovinių erdvėn	69	13
Tebėra erdvėje	35	1
Į saulę	3	2
Į mėnulį	0	1
Neorbita	2	0
Orbita	1	2

TRIŲ ASTRONAUTŲ ŽYGIAI

	Glenn (1962 m. vasario 20 d.)	Gagarin (1961 m. balandžio 12 d.)	Titov (1961 m. rugpjūčio 6 d.)
Aukštis myliomis	160	110-187	110-159
Tolis m.	81,000	26,000	435,000
Greitis (m. per val.)	17,530	17,400	17,750
Išbuvo erdvėje	4 val. 56 m.	1 v. 48 m.	25 v. 18 m.
Apsuko žemę	3 syk.	1 syk.	17 syk.
Laivo svoris	4,200 sv.	10,460 sv.	10,430 sv.
Raketos jėga	360,000 sv.	800,000 sv.	800,000 sv.

Astronautas Glenn

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Rusų skridimus erdvėje tematė - kas? Glenn gi stebėjo ir sekė visa žmonija. Jo žygis turi neįkainojamos politinės vertės Amerikai, nes įrodė, kad ji erdvės tyrime dalyvauja su puikiai atrinktu štabu mokslo vyrų, technikų, kariškių ir pramonės inžinierių - viso 30,000 žmonių. Pasaulis įsitikino, kad Amerika niekur niekuo neatsilikusi. Ji turi mokslinio sumanumo ir ryžto. Ji nebijo žmonijai rodyti ir nepasisekimus ir pasisekimus. Negaili ir pinigų - 400 mil. dol.

Mykolaičio-Putino manymu, Maironis buvęs "sąmoningas kūrėjas" greta kunigų Strazdo ir Vienažinskio, "savaiame dainuojančių sielų." Smarkių posakių mėgėjui Herbačiauskui atrodė, kad pirm Maironio mūsų literatūroje vyravusi "Lietuvos pie-menėlio dvasia", kurią Maironis pakėlė "dangaus karžygiu". Firm to poetai buvę "gailių raudų bernėliai". Tautos amžiną kovą už laisvę jis padarė herojine. Savo lyrikai Maironis kūręs ir atitinkamą poetinį žodyną bei sintaksę. Jis juto reikalo rašyti taisyklinga, gryna, aiškia literatūrine kalba. Poemą "Jaunoji Lietuva" pirmąsyk Mosėdyje 1896 m. perskaitęs, Tumas-Vaižgantas dienyne rašė: "Literatūra užsiima ir genijai ir paprasti žmonės. Pirmųjų reta, pastaryjų daug. Genijai dvasios galybe pakelia tamsiąją laiko uždangą ir atspėja ateitį. Todėl juos bent kelios kartos supranta".

Šiomis dienomis Anglijoje išėjęs prof. Hugh Seton-Watsono veikalas "The New Imperialism" būtų

Nukelta į 4 psl.

JUNGTINĖSE TAUTOSE

Antroji šešioliktosios sesijos dalis užbaigta vasario 23 d. sutariant tvarką, pagal kurią numatoma suteikti laisvę ir nepriklausomybę paskutinei Afrikos teritorijai, esančiai JT globoje. Tai belgų administruojama Uranda-Urundi. Prieš išsiskirstydama, Generalinė asamblėja nutarė susirinkti birželio pradžioje specialiai pažvelgti, kaip įgyvendinamas Uranda-Urundi nepriklausomybės vedimo planas. Numatoma, kad 1962 m. liepos 1 d. toji teritorija taps visiškai nepriklausoma valstybe.

Iš svarbesnių dalykų ši sesija, posėdžiavusi nuo sausio 15 d., priėmė rezoliuciją Angolos klausimu, kviesdama Portugaliją reformuoti tenai gyvenimą, kad ilgainiui to krašto žmonės taptų laisvi ir nepriklausomi. Kubos skundas prieš Ameriką, nors ir buvo labai pučiamas, bet nieko nelaimėjo, nes abi rezoliucijos, kurios buvo siūlytos prieš JAV, nesurinko reikalingo balsų skaičiaus.

Šios sesijos tarpsnyje buvo Asamblėjos prezidento sudaryta ir paskelbta 17 kraštų atstovų

komisija, kuri stebės ir paskui padarys Asamblėjai pranešimą apie tai, kaip praktiškai įgyvendinama JT deklaracija dėl laisvės ir nepriklausomybės suteikimo kolonijinėms tautoms ir kraštams.

Rekordinis skaičius žmonių aplankė Jungtines Tautas 1961 metais. Lankytojų buvo virš milijono. Nuo 1952 m. JT aplankę 7,593,257 asmenys.

Robert Kennedy, JAV prezidento brolis, kuris šiuo metu su žmona lankosi įvairiose Europos ir Azijos valstybėse, Paryžiuje konferavo su de Gaulle. Į Washingtoną grįžta šią savaitę

Vladas Bakūnas iš Los Angeles ir J. Antanaitis iš Clevelando dalyvaus Vienių bendradarbių suvažiavime kovo 10 ir sekančią dieną, kovo 11, įvykstančiame koncerte ir Juozo Tysliavos akademijoje, Franklin K. Lane High School auditorijoje, Woodhaven, N.Y.

Lietuviškoje Chicagoje

"Chicago Lietuvos Istorija" - kuri pasirodys šių metų pabaigoje, turės platų skyrių ir apie naujų ateivių veiklą. Istorijos leidėjas Aleksas Ambrose šiam skyriui redaguoti yra pakvietęs Ed. Šulaitį. Iki šiol dar trūksta nemaža medžiagos iš įvairių naujų ateivių draugijų, organizacijų bei kitokių vienetų veiklos. Norintieji, kad jų veikla būtų knygoje atžymėta, turi galimai greičiau pristatyti medžiagą šiuo adresu - Edvardas Šulaitis, 1320 S. 48 Court, Cicero 50, Ill.

Cicero Life laikraštis aptarnauja vakarinę Chicago srities dalį, vasario 11 d. laidoje idėjo ilgoji Edvardo Šulaičio peruoštą rašinį apie Lietuvą, skirtą nepriklausomybės šventės prisiminimui. Tai buvo pirmas platesnės apimties rašinys apie Lietuvą šiame laikraštyje.

Chicago Daily News - vienas iš 4 didžiųjų dienraščių vasario 16 d. numeryje laišku skyriuje patalpino Ed. Šulaičio laišką, primenantį apie Lietuvos nepriklausomybės šventę. Reikia pažymėti, kad šis dienraštis buvo vienintelis, kuris šiemet laišku skyriuose leido pasakyti Vasario 16 progą.

Teodoras Blinstrubas, uolus bendruomenininkas, pakviestas, sutiko būti Lietuvos fondo valdybos pirmininku.

Dr. Rimas Sidrys, iš Streator, Ill., lankėsi Peru, Pietų Amerikoje, kur dalyvavo oftomologų suvažiavime. Dr. Sidrys, panevėžiečio pedagogo Sideravičiaus sūnus, yra vienas žymiausių lietuvių akių chirurgų JAV.

A. Andriūnienė atvyko iš Lietuvos Mažeikių - į Chicago pas dukrą A. Butvidienę, gyvenančią 7210 S. Whipple St.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sogos Chicago skyriaus valdyba vasario 17 d. Jaunimo centre surengė Vasario 16 minėjimą. Į minėjimą gausiai prisirinko narių ir svečių. Minėjimą pravedė pirm. A. Dundulis. Apie Vasario 16 akto reikšmę kalbėjo Pov. Dirkis. Danguolė ir Gintautas Stukeliai padėklavo. Aukų surinkta 167 dol. Žymiausia auka - 25 dol. - buvo O. ir V. Šimku.

Varpininkų filisterių balius įvyko vasario 17 d. B. Pakšto salėje. Dalyvių prisirinko netikėtai daug, kad netilpę turėjo pasitenkinti svetainės bare. Buvo ir meninė dalis. Vakara tvarkė inž. V. Bildešas.

Inž. J. Miklovas, neseniai atvykęs iš Lietuvos ir apsigyvenęs Chicagoje, tapo labai populiarus savo pranešimais, kalbomis apie gyvenimą Lietuvoje, ir už tai organizacijų yra tiesiog grabstomas.

Tautos šventė vaikams. Vasario 18 d. Jaunimo centre įvyko Vasario 16 minėjimo šventė vaikams, surengta Amerikos Liet. Vaiko Ugdymo Draugijos, vadovaujant dr. Adamavičiui Lituanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujami Kirvaitytės ir padedant Petraitienei bei muz. Stroliui, atliko meninę programą. Į minėjimą susirinko pilnutėlė salė dalyvių.

Nauja parapijos taryba. Liet. evangelikų bažnyčia vasario 18 d. išrinko naują valdybą: E. Šimaitis - pirm., Alg. Jonušaitis - vicepirm., V. Trumpjonas - sekr., R. Bundinas, G. Ydzelytė, V. Kiaupa, J. Mačaitis, M. Česna, P. Genutis, G. Kaufmanas ir P. Kleinaitis bei V. Albrechtas ir A. Krausa - nariai kasininkai, ūkvedžiai.

Dr. S. Biežis iš Chicago ir S. Abratlienė Amer. Liet. Tautinės Sąjungos užgavėnių balijuje praeitą šeštadienį, vasario 24 d. Balius įvyko Festival Restorane, New Yorke.

J. N. Tysliavos nuotr.

UŽGAVĖNIŲ BALIUS

Philadelphia, Pa. Lietuvių Tautinis Ansamblis maloniai kviečia visus Philadelphiajos ir apylinkių lietuvius, dainos mylėtojus, į puikų užgavėnių koncertą-balių, kuris įvyks kovo 3 d., 7 val. p.p. Lietuvių Tautinio Pašalpinio Klubu Salėje, 928 E. Moyamensing Ave., Phila. 47, Penna.

L. B. K.

KAZIUKO MUGĖ

Kovo 4 d. Elizabetho skautės ir skautai rengia Kaziuko mugę par. salėje, 216 Ripley Pl. Mugė prasideda 8 val. ryte; po kiekvienu mišiu 8, 9, 10, 11, ir 12 val. bus pardavinėjami pyragai ir įvairūs skautų bei skautų pagaminti rankdarbiai. I val. po pietų Skautams Remti Komitetas, padedamas motinų, ruošia šeimyniškus pietus: Pietų kaina \$2.00.

Pietų metu veiks baras ir bufetas. Po pietų bus programos ir šokiai.

Pietums bilietus prašome išigyti iš anksto. Mugės ir pietų metu bilietai nebus parduodami.

Bilietus galima gauti pas Kazi Kaspariūną, telef. EL 4-7238 ir Bartienę EL 5-8265.

Nelė Bajoras iš Wilkes-Barre, Pa., SLA 1-mos apskr. iš Shenandoah apylinkės ir 7-tos apskr. iš Wilkes-Barre apylinkės, tu kuopų metiniuose susirinkimuose buvo nominuota kandidatė į SLA Pildomąją Tarybą - išdo globėjus. Apie tai praneša Adomas Millauskas, 7-tos apskr. pirmininkas.

nepriskausomu nuo šeiminių ir nebrangiai praleisti atostogas. Jau treti metai turi išigiję Barbara Moteli 2148 W. Buckeye Rd., A. ir J. Rimavičiai, kur jau daug lietuvių lankėsi ir susižavėjo gražiu Phoenixu.

Lietuviai šiemet ypatingai iškilmingai šventė Vasario 16 gražioj Ramada Inn salė vasario 25 d. Rengimo komisijoje buvo: agr. A. Rimavičius, prof. P. Padalis, Dana Padalis, E. Josen, A. Jesis, A. Daniels, Margarita Buyvydienė, A. Budiūnas ir J. Rimavičienė. R. J.

LIETUVIAI ARIZONOJE

Phoenix, Arizona - Daugeliui lietuvių dar mažai žinomas geriausio klimato kraštas, kur oras yra sausiausias ir sveikiausias visoj Amerikoje. Turintiems sąnarių, plaučių ir astmos ligas reikėtų važiuoti į Phoenixą. Ruduo, žiema ir pavasaris nepaprastai malonūs. Žiemos kaip ir nėra, nes niekad neturim sniego. Laikotarpis nuo 15 birželio iki rugsėjo pabaigos gan šiltas, siekia net iki 118 laipsnių, bet ir tas nebaisu, nes sausa.

Dėl gero klimato Arizonos sostinė miestas greitai auga. Pvz. 1940 m. gyventojų skaičius buvo 60,000, o dabar siekia per 500,000. Vidutiniai di-

dėja nuolatinų gyv. kas mėn. 2500. Be to, nuo minėto laiko turime apie 10 jaunų milijonierių 30 - 50 m. amžiaus, pasiekusių turtą tik Phoenixe.

Miestas labai svarus ir moderniškos, gražios gatvės išsodintos palmėmis ir žydinčiomis holeandromis. Labai gražūs nauji moderniški pirkimo centrai (shopping centers), namai ir priemėsčiai. Namų kainos žemesnės nei kur kitur, tik žemės kaina kylanči.

Miestas apsuptas kalnais, derlingais daržovių, gėlių ir medvilnės laukais, taip pat derlingais apelsinų, citrinų sodais, o toliau dykumos, priaugusios įvairių kaktusų.

Turime Lietuvių Amerikos Klubą dar vos šešerių metų senumo ir lietuvių kolonija vis didėja senesne karta ir naujesni ateivių eilėmis. Visi gražiai apsirūpinę materialiai, pensininkai turi išigiję gražaus turto, kiti dirba istaigose, imonėse, turi išigiję bižnūs.

Daug kas teiraujasi kur atvykus apsigyventi pas savus ir būti

Mirė pulk. Kostas Žukas

Sausio 22 d. naktį Clevelande mirė plk. K. Žukas, buvęs Lietuvos steigiamojo seimo narys, krašto apsaugos ministras, žymus karo pedagogas, savanoris-kūrėjas, visuomenininkas ir knygos "Žvilgnis į praeitį" autorius.

Plk. Žuko vardas tampriai surištas su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo laikotarpiu. Pačiais sunkiaisiais metais jam teko būti krašto apsaugos ministru. Tuo laikotarpiu vyko lemiamos Širvintos - Giedraičių kautynės, Suvalkų sutartis, lenkų raitelių išsiveržimas ir kovos Suvalkijos fronte. Be to, buvo tęsiamas kariuomenės dalių organizacinis darbas.

Jisai buvo gimęs neturtingoje miestiečių šeimoje 1884 m. gruodžio 17 d. Kaune. Dar nepilnų 6 metų amžiaus 1890 m. pradėjo lankyti pradžios mokyklą, o būdamas 15 metų amžiaus apleido Lietuvą, išvykdamas į Sibirą laikyti telegrafisto egzaminų. Juos išlaikęs gavo tarnybą pirma Ačinskę, o vėliau Krasnojarske.

Kilus japonų-rusų karui, jis ėjo į Sibiro telegrafo agentūros red. pareigas.

Krasnojarske isisteigus bendrajam revoliuciniam komitetui, ėjo k-to sekr. pareigas.

Už revoliucinę veiklą tenai 8 k-to nariai, tame skaičiuje ir velionis, karo lauko sprendimu buvo nuteisti mirti, bet Žukui pavyko išvengti suėmimo.

1906 m. Žukas sugrįžo Lietuvon, Kaune išlaikė gimn.

egzaminus Iirūšies savanorio teisei igyti ir stoji savanoriu į 110 Kamos pulką Šančiuose. 1907 m. išlaikė egzaminus į Vilniaus karo mokyklą ir po trejų metų ją baigė. Karininku tarnavo 121 pėst. pulke. I Pas. karo metu dalyvavo kautynėse austrų fronte kaip divizijos štabo ryšių viršininkas.

1918 m. grįžo į Raseinius. Čia organizavo vietos apsaugą. 1919 m. vas. 7 d. istojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Tarnavo I p. pulke ryšių komandos viršininku ir bataliono vadu. Vėliau batalionas pavadintas I Atsargos batalionu. Nuo bal. 15 d. paskirtas Suvalkijos fronto vadu. Išrinktas į steigiamąjį seimą soc. liaudininkų sąrašu. Dr. K. Griniaus kabinete buvo krašto apsaugos min. 1921 m. kar. gen. štabo virš. pad., 1922 m. paskirtas IV Pasienio div. vadu, vėliau II Karo apyg. št. viršininku.

Isisteigus Karo mokslo d-jai, pakviestas prezidiumo nariu. Iki 1928 m. lektoravo Karo Mokykloje ir Aukštuosiuose karininkų kursuose. Dėstė statutus, karo pedagogiką ir psichologiją.

Kaip savanoriui-kūrėjui vyriausybė jam buvo paškyrusi 8 ha žemės buv. Armališkės dv., prie V forto. Ten velionis ir gyveno iki pasitraukimo Vokietijon.

Atvykęs į JAV, gyveno Clevelande. Aktyviai reiškęs lietuvių gyvenime. Dalyvavo spaudoje. Gyveno iš kuklios pensijos.

Sausio 25 d. vakare Jakubs laidotuvių namuose clevelande

diečiai atidavė jam paskutinę pagarbą. Kalbėjo: S. Barzdukas, L. Leknickas, A. Semeta, K. Žiedonis. Giminių vardu - P. Stravinskas giedojo Čiurlionio vyrų choras, ved. A. Mikulskio.

Palaidotas po pamaldų, kurios įvyko šv. Jurgio par. bažnyčioje. Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. P. Džęgoraitis, giedojo solistė Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė. Į kapines velionį palydėjo didelis būrys tautiečių. Atsisveikinimo kalbą pasakė gen. Tallat-Kelpša. O. Zadvydus

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU
87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N.Y. Subscription rate, \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

ypač naudingas skaityti naujų Afrikos ir Azijos valstybių vadams, kurie baisyu riksmu padanges skardina dėl kiekvieno baltųjų imperializmo, bet keistu aklumu nemato rusiškojo. Čia Rytų Europos žinovas Londono u-te, kur dirbo, ir Tysliavą anglų kalbon vertęs prof. Matthews, šaltu, mokslininko istoriko būdu įrodo rusiško imperializmo buvimą. Profesorius ir rusų, kaip anglų ir francūzų imperializmuose, pastebi gerų pusių (su kuo joks lietuvis nesutiks), bet numato, kad, kaip vakarietiško imperializmo valdytieji iš savo valdovų prisigėrė nacionalistinių-demokratinų idealų kovai išsilaisvinti, taip sovietų imperializmo prisilėgtieji ims išnaudoti nesuderinimą tarp Maskvos sielojimūsi iš imperializmo išlaisvinti Afrikos-Azijos tautėles ir imperializmo letenose Rytų Europos žmonių laikymo.

Kiek vokiečių ir rusų marksizmo vadai turėjo įtakos mūsų šioms socialdemokratams, klausimas neištirtas. St. Kairio ir K. Bielinio išklioi išleisti atsiminimai čia tyli. Londone pasirodė pirmas anglų kalba tomas rusų Plechanovo raštų (898 psl.). Engelsui 1895 m. mirus, Kautskys ir Plechanovas buvo iškelti marksizmo "popiežiais" teorijai nuo revizionisto Bernsteino ginti. Išleistame tome šie Plechanovo raštai: Socializmas ir politinė kova (1883), Kas mus skiria (1884), ir Monistinės pažiūros istorijai išsivystymas (1895). Čia pulka rusų "narodnikai", turėję įtakos mūsų liaudininkams. Jie manė, tai rusų valstiečiai-liaudis atsilikusių Rusiją į moderninį amžių pečiais išneš. Plechanovas viltį sudėjo proletariate. Antrąjį Internacionalą įkurti padėdamas, jis tiesmukai pareiškė: "Rusų revoliucinis sąjūdis telaimės, jei bus revoliuciniu darbininkų sąjūdžiu". Leninas buvo Plechanovo mokinys, dažnai su juo ginčijęsis ir išsiskyręs. Jis darbininkams užkorė profesionalų revoliucionierių vadovaujantį vaidmenį ir sąjungą su valstiečiais, kurioje šie buvo uodegą. Mūsų soc. demokratų partija, rodos, susibūrė 1898 m. Ar Plechanovo (ir Lenino) raštai tuomet veikė mūsų studentiją, iš kurios veikėjais išėjo: Šliūpas, Domaševičius, Marchlevičius, Janulaitis, Kairys ir kiti, įdomus, bet neištirtas klausimas.

Gyvename 62-ą šimtmečio metų ir 62-u syk girdime aimaną dėl mūsų jaunimo suamerikonėjimo, nors sociologijos mokslai įrodinėja neišvengiamą gyvenimo sąlygų įtaką žmogaus nuotaikoms. Kaip išdykęs jaunimas, sakoma, atsirandęs daugiausiai iš persiskyrusiųjų šeimų, taip nutautėlių gausu ten, kur niekas nedraudžia lietuviu būti ir tėvai pareigos neatlieka. Mūsų studentai pasišventusiai anglų kalba leidžia Lituanus žurnalą kitataučiams lituanistika apšviesti, bet, rodos, nedaug daro lituanistinai peršviesti mūsų suamerikonėjusių jaunimą, kad Fordhamo u-to prof. kun. V. Jaskevičiui nereiktų nutraukti lituanistikos kursų dėl negalėjimo surinkti 25 studentų. Kiek kitataučių apšvietėme, nežinome, bet per 6 metus, tikime, tinkamai redaguojamas Lituanus būtų prof. Jaskevičiui kandidatų partūpinęs. Tačiau, gali būti, anglų kalba tetinka lietuvių amerikietinti, o ne suamerikonėjusių atlietuvininti?

Pasirodo, Lietuvių skyrius būsimoje Pasaulinėje parodoje New Yorke vargiai įmanomas, nes per dvejus metus kainuotų 250,000 dol. Tai perdaug net ir mūsų Milijono Fondui.

Draugas gerai sako: "Šiandien lietuviškas laikraštis yra didžiausia lietuvių jungtis ir pats stipriausias lietuviybės išlaikymo veiksnys". Pritaria-

Per skausmus į garbę ir atgal

DONATAS BIELSKUS

Derybos buvo nesudėtingos. Prašantieji, kuriuos sudarė Amerikos Lietuvių Bendruomenės centro valdybos nariai J. Jasaitis, 35 m. amžiaus, V. Adamkavičius, 35, Z. Dailidka, 41, ir A. Kėželis, 28, gavo * kiekvienas po bilietą kelionei pas JAV prezidentą Washingtone, iskaitant teisę nufotografuoti su prezidentu, tačiau neįskaitant kelionės išlaidų, kurias apmokės organizacija.

* du papildomus bilietus tokiomis pačiomis sąlygomis ALB aukščiausiems pareigūnams iš Clevelando - St. Barzdukui ir dr. A. Nasvyčiui.

* CV pirmininkas gavo teisę pasirašyti po delegacijos raštais, jei toks parašas kada nors būtų reikalingas.

Prašantieji turėjo paaukoti
* plačiai besišypsanti dr. P. Vileiši, ALB tarybos nari, tarybos pavestą Vasario 16 proga suruošti lietuvių delegaciją pas prezidentą, kuris tą uždavinį sklandžiai atliko, tačiau kuris turėjo būti išbrauktas iš prezidento lankytojų sąrašo, nes netiko dr. P. Grigaičiui, malones dalinančių atstovui ir vadui,

* kitus keturis LB šulius J. Šlepetį, K. Bagdoną, V. Izbicką, dr. P. Kisielių, kurie pagal Vileišio planą irgi turėjo vykti sveikinti prezidento,

* taip pat tris stambiuosius JAV lietuvių bankininkus,

* mažiausiai tris krašto valdžioje įtakingus lietuvius (W. Laukaitį, J. Stuką ir kt.),

* mažiausiai šešis katalikų veikėjus (prel. Jurą, prof. S. Sužiedėli, dr. V. Vygantą ir kt.),

* keturias reprezentatyvias moteris,
* Kuchel-Lipscomb komiteto veikėją J. Juodelę, kurio komitetas pavėstai ir vienodai kritiškai tarkuojamas dr. P. Grigaičio Naujienose,

Atskirą, jautrų skyrių sudaro keturių bendruomeninkų bendram reikalui paaukotos moralinės vertybės:

* teisė spaudoje ir suvažiavimuose skusti keturių altininkų kasmetines keliones Washingtono ir jų pastangas išlaikyti tų kelionių ir iš viso lietuviškosios politikos monopolį,

* malonė ne tik visų iš delegacijos išbrauktųjų, bet ir prel. J. Balkūno, rėmusio dr. P. Vileišio pastangas ir nebesutikusio dalyvauti Grigaičio delegacijoje. Balkūno simpatijų praradimas gali būti lygiai opus abiem derybose nuolankiai pozityviems dr. Grigaičio partneriams - J. Jasaičiui ir L. Simučiu,

* kai kurių redakcijų ir kai kurių politinių grupių viršūnių simpatijos, kurių netekimas mažų mažiausiai pasireiškė mūšime prieš Bendruomenės centro valdybą ir ALTos Simutį, o normaliuoju atveju, ir atvirais pasisakymais.

Dvidešimties lietuvių delegacija, nuvykusi į Washingtoną, nusivežė skaudžias nepriklausomybės netekusių lietuvių bėdas, kurios nevienu Ameriką pabėgusiam jau yra patogaus gyvenimo šiame krašte sušvelnintos. Už liūdus prašymus delegacija daugy daugiausia galėjo pasiūlyti šventadi-

niškas šypsenas. Net savo lojalumu renkant šį Amerikos prezidentą daugumas delegacijos narių negalėjo pasigirti: didelė dalis bendruomeniško sparno delegatų prieš metus viltis buvo sudėję į dešinesni Nixoną. Šiuo atžvilgiu dr. P. Grigaitis jautėsi labiau nusilpęs. Tačiau ir Kennedy kampanijos rėmėjai ne visi sutilpo delegacijoje: net savo ryšiais prezidentūroje besiskardėnęs chicagiškis K. Žirgulis negalėjo pakelti delegacijon be dr. Grigaičio malonės. Šiuo atžvilgiu sėkmingesnis pasirodė A. Varnas iš New Yorke.

Pradžią šios kelionės, sukėlusios abejones dabartinės jaunios LB centro valdybos pajėgumu ir principingumu, o kartu ir ALTos pirm. L. Simučio savarankumu, ieškotina Bendruomenės suvažiavimuose. Juose dr. Vileišis nekarta siūlė reformuoti apsnūstančią ir į rutiną leinančią lietuviškąją politiką. 1961 m. rugsėjį LB tarybos sesijoje daugumai atrodė, kad ALTos senjorų veikla apsilpusi nepataisomai ir bendruomenininkai davė leidimą Vileišiui LB vardu organizuoti kelionę į Washingtoną. Tam leidimui pritarė ir tarybos narys J. Jasaitis. Tuo metu jis dar nebuvo išrinktas CV pirmininku. Jis pritarė kiekvienam konstruktyviam pasiūlymui. Po kelių mėnesių temperamentingas dr. Vileišis, aptvarkęs kelionės į prezidentūrą reikalą, neiškenčęs pasigyrė spaudoje apie beveik jau peršoktą griovį. Delegatų parinkimas rodė puikų

Amerikos lietuvių gyvenimo pažinimą. Deja, nevisomis naujai atsirandančiomis lietuvių politinėmis jėgomis džiaugėsi dr. Grigaitis, faktinas ALT tvarkytojas. Per sen. Dodd ir Bush užvestoji dr. Vileišio mašina po įvairių skambinimų iš Chicagos į Washingtoną turėjo sustoti ir prisiimti antrąjį šoferį - Grigaitį.

Toks buvo prezidentūros (iš kitų šaltinių skelbiama, kad tai nebuvo prezidentūros, bet senatoriaus Dodd raštininko nuomonė. RED) pareigūnų pagėdavimas: abudu delegacijų organizatoriai turi susitarti savo tarpe. Prasidėjo derybos ALTos Grigaičio su Lietuvių Bendruomene, tik LB šikart ėmėsi atstovauti jos CV, bet nebe dr. P. Vileišis.

Vileišio nustūmimas į antruosius šoferius buvo jo išstūmimo pradžia. Tariamąjį pagrindą sudarė vieno LB CV nario telefoninis užklauskimas Washingtono: ar valdžios pareigūnai norėtų palaikyti ryšį su delegacijos organizatoriais per dr. Vileišį, ar per dr. Grigaitį. Suinteresuotieji teigia, kad buvęs pasirinktas Grigaitis. Tie patys LB pareigūnai, būdami visai blaiviam stovyje iš pasikalbėjimo išvedė, kad Vileišis yra persona non grata ne tik Grigaičiui, bet ir JAV prezidentūroje. Gi pats skambinimo faktas patvirtino centro valdybos nusistatymą Vileišio atžvilgiu. Taip delegacijos organizatorius buvo atiduotas vilkams.

Nukelta į 5 psl.

Mums rašo...

Š. m. Vasario 16 d. minėjimo šventėje vienas jaunas kalbėtojas pasakė ausingą mintį: kada mes lietuviškai lankomės pas svetimuosius ir prašome jų padėti mums Lietuvos laisvinimo byloje, tai svetimtautis mummyse mato ne socialdemokratą, krikščionis demokratą, liaudininką ar tautininką, bet tik lietuvius.

Vasario 16 d. lietuvių delegacija turėjo audienciją pas JAV prezidentą. Tai mane labai nudžiugino, kad galų gale ir lietuviškai pradeda susiprasti esą lietuviškai, o ne partijos žmonėmis. Tos pakeltos nuotaikos pagautas paaukavau Altui šį kartą dvigubai, kaip paprastai Vasario 16 d. šventės proga aukodavau.

Bet, deja, kiek vėliau iš mūsų spaudos teko patirti, turėjau didelį širdies skausmą dėl kai kurių mūsų tautiečių nepakankamo išsiauklėjimo. Pasižadėjau, kad kol bus Pijusas Grigaitis Alte ne vieno cento Altui nebeaukoti.... P. Grigaičio elgesys zemina lietuvių ir lietuvių tautą. Tad Pijusui būtų patartina pirma pereiti per "vaikų politikos darželį", o po to eiti į aukštesnę politiką!

me ir Dirvos nuomonei: "Šiandien lietuvišką laikraštį biznio pagrindais leisti neįmanoma. Laikraštis išsina tik didelio jo tvarkančio personalo, bendradarbių, skaitytojų ir rėmėjų pasišventimu". Tai idėjinis darbas, kuris bus tol dirbamas, kol mūsų visuomenėje bus idėjinų žmonių!

I delegaciją pas JAV prezidentą turėjo eiti inteligentiškiausi ir daugiausiai visuomenei nusipelnę žmonės, o ne arivistai ir nematą komunizmo pavojaus.

Deja, delegacijoje nebuvo aukštai gerbiamas prel. Jonas Balkūnas, daug ir labai daug nusipelnęs Lietuvos laisvinimo darbe! Nebuvo ten audiencija pas prezidentą išsipūsinus dr. P. Vileišio. Dėl delegacijos sąstato nėra reikalo daugiau čia kalbėti, nes sąstatas nėra audiencijos esminis dalykas. Audiencijos esminis reikalas buvo ko delegacija norėjo prašyti JAV Prezidento. Apie tai spaudoje beveik nekalbama. Blogiausia tai tas, kad delegacija ir paskutinių momentu negalėjo susitarti, ko nori konkrečiai iš JAV prezidento prašyti. Mums skaitytojams susidaro įspūdis, kad ne delegaciją turėjo audienciją, o Pijusas Grigaitis, kurį delegacija kaip kokį Arabų Sultoną, tik lydėjo!...

Draugas rašo ir aš pilnai su tuo sutinku, kad lietuvių tarpe yra jau užtekkinai inteligentinių jėgų, turinčių diplomatinio darbo patyrimą. Tinkamai pasiruošus buvo galima trumpai, konkrečiai pareikšti ko norima, o neskaityti prezidentui "lekcijos" kol prezidentas pavargę.

Anglų kalba sklandžiai ir aiškiai suredaguotą prašymą galima paversti perskaityti prezidentui Amerikoje užaugusiems lietuviams, kas žinoma sudarytų prezidentui gerą įspūdį. Mano nuomone tai geriausiai galėtų atlikti p-lė Ruta Kilmonytė, kaip filmų artistė. As esu tikras, kad jos kalba prezidentas būtų išlausęs ir būtų dešimteriopai laimėjęsi dėl Lietuvos bylos.

M. RAZGAITIS
Brooklyn, N. Y. *Daugiau 5 psl.*

MUMS RAŠO:

Vasario 9 d. Vienybės rašiny "Lietuviai Baltuosiuose Rūmuose" daug kartų yra minėta Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdyba ir jos adresu yra pareiškiamą ištiesa eilė "atestacijų": "ilgamečiai veikėjai", "diktatūrinė ir savanaudiška politika", "senoji jų veiklos filosofija yra savo atgyvenusi ir šiaudien nustojusį savo vertės" ir kt.

Būdamas Amerikos Lietuvių Tarybos centro valdybos nariu norėčiau pareikšti, kad straipsnio autorius yra netiksliai vartojami tos institucijos (ALT) organų pavadinimai.

ALT centro valdybą sudaro 8 nariai: L. Šimutis, E. Bartkus, dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla, T. Blinstrubas, dr. K. Drangelis, J. Talalas ir A. Rudis.

Iš šių aštuonių narių pirmieji keturi sudaro ALT vykdomąjį komitetą.

Ir štai visas derybas dėl delegacijos ir jos vykdymo pas JAV prezidentą tvarkė ALT vykdomasis komitetas, o ne ALT centro valdyba. Šiems reikalams svarstyti ALT centro valdyba net nebuvo kviečiama.

Aišku, negaliu priimti ir bent kokių daromų priekaištų.

Teodoras Blinstrubas,
ALT centro valdybos narys

Per skausmus...

Atkelta iš 4 psl.

Padrašinanti aplinkybė atrodė Vileišio neturėjimas užnugaro lietuvių politinėse partijose, sunkinančia aplinkybė vėliau pasirodė jo glaudus bendradarbiavimas su prel. Balkūnu.

Galutiną interesų susikryžavimą skelbia šeštadienio Draugo vedamasis. Jis skiriamas ne tik prieš "marksistinės diktatūros" atstovą Grigaitį, bet ir kitiems "supelėjusios minties" atstovams ALToje. Šeštadienį, Vasario 16 minėjime Chicagoje ALTo titulinis pirmininkas L. Šimutis dar bandė gąsdinti savo oponentus brolių tėvynėje prakeikimu, jei kas drįstų kelti tai, kas skaldytų. Vienybėje galybė yra išradingas bet nevisada patogus šūkis.

Šimučio vienybė su prel. Balkūnu, Draugo leidėjais marijonais ir kitais gausingais katalikais nukentėjo dėl jo ištikimos vienybės su dr. Grigaičiu. Šiuo atžvilgiu, ištikimybės organizacijos bendrams galėtų pasimokyti keturi jauni bendruomeninkai, atsimitę nuo savojo dr. Vileišio. Derybų metu šaltai laikėsis LB CV pirm. J. Jasaitis stengiasi išlaikyti šaltumą ir iškilmingą toną ir grįžęs iš Washingtono viešnagės. Naujai kylanti politiką turėjo aerodroman nuvykti nufotografuoti ir aprašyti spaudos atstovai. Visos negerovės suverčiamos ALTo, ir Lietuvių Bendruomenės peršama politinės sritys perėmimui ir tęsimui.

Bendruomenės CV žmonių ribotas sumanumas buvusiose

derybose ir jų ištikimybė savo bendradarbiams daugeli net labai ALTo nepalankių žmonių sulaikys nuo politinio vairo perdavimo Bendruomenei. Nebent Bendruomenės valdyba pasikeistų po debiuto Washingtono. Tam sudaro vilčių sujungimas rytinio Amerikos pakraščio bendruomenininkų.

Dar nė pusės metų nepraėjo nuo LB tarybos suvažiavimo New Yorke, kuriame J. Jasaitis buvo išrinktas CV pirmininku tu pačių rytiečių dr. Vileišio ir K. Bagdono parama. Prisiminimas posėdis: hartfordiško veikėjo balsas iš salės "į pirmininkus siūlau daktarą Jasaitį". Kitas balsas atsako: Jasaitis ne daktaras. "Siūlau inžinierių Jasaitį", kartoja pirmininkas. Jasaitis ne inžinierius -

Nuotraukoje: SLA Pildomosios Tarybos nariai ir svečiai tos organizacijos patalpose, New Yorke, švenčiant ilgametės tarnautojos Nelės Peters 38 m. tarnybos sukaktį. Sėdi (iš k. į d.) SLA viceprezidentas S. Geugužis, sekr. Bronė Pivarionienė, SLA prezidentas Pov. Dargis, išdo globėja E. Mikužiūtė ir daktaras kvotėjas S. Biežis. Stovi: S. Narkėliūnaitė, L. Spe-rauskienė, V. Tysliavienė; rašytojas J. Tarulis - Petrėnas, O. Biežienė; B. Macijauskienė, Nelė Peters ir G. Dargienė.

J. N. Tysliavos nuotrauka

vėl replika iš salės. Kaip vėliau paaiškėjo iš LB biuletenio, Bendruomenės pirmininkas pasirodė esąs tetsių magistras, studijas baigęs pagreitintu laiku. Kadangi Amerikoje nėra įstatymo, baudžiančio už neteisėtą titulo kam nors prisegimą arba prisiseigimą, nenukentės

nė minėtasis hartfordiškis, nė kas nors kitas.

Persitvarkymai ALT ir ALB centruose artėja vienodu intensyvumu. Ir vienu ir kitu, paliestant stengsis persitvarkymų grėsmę nustumti, prisidengdami kitos institucijos nusikaltimais ar išpykimais organizuojant kelionę į Washingtoną. Abeji centrai, pervertinę savo galias, nutraukė ryšius su savo rėmėjais. Abejus tegalėtų išgelbėti manevravimas. Judėjimas nuolat, vieninai ir stipriai, anot vieno paliestantų neseno formulavimo.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimo proga Newarko mėras L. P. Carlin vasario 16 d. paskelbė proklamaciją. Jo raštinėje tą dieną susirinko ir lietuviai. Nuotraukoje (sėdi) mėras L. P. Carlin ir Ieva Trečiokienė. Stovi: kun. P. Totoraitis, Ieva Ellis, P. Vaškas, Julia ir Kazys Stroliai.

E. Miešėlaitis

BALADĖ

Prakaito sūrus nukritęs lašas
ir gyvybes amžina ugnis...

Rugio grūdas... Mažas, baisiai mažas
aukso, saulės šypsnio trupinys...
Mažas grūdas — karštas kraujo lašas —
amžina nesantaikos ugnis...

1.
Aš ilgai ilgai ieškojau antro
lito, kurį surasti tu ruošiesi,
tikro mūsų Žemės centro
ir antros, tikrosios, jos ašies...

Išėjau sauletekui į darbą...
Ir rugiai apspito čia mane.
Ir nuskyniau rugio aukso varpa,
ir pasverčiau grūdą aš delne...

Visas delnas eme taip žerėti,
kad tiesiog akte aš apakau.
Man ant delno grūdas aukso švietė,
kad atrodė saulė aš laikau...

Ir tada aš supratau: jis antras
(rugio grūdas, aukso grūdas — šis!)
tikras mūsų Žemės centras
ir antra, tikroji, jos ašis...

2.
Mažas grūdas! O kas dieną sukas
apie jį karšta žmogaus širdis.
Žemėje palaidoja jį plūgas,
užkasa ir džiuguoja mirtis...

Grūdas iš numirusių kelias...
Nėbe vienas grūdas o daugiau...
Grūdas mažas didelis jo kelias —
aš jį greitai einanti, sekiau...

Iš širdies išėmė ir jį širdį
grįžta savo amžinu keliu.
Pats numiršta, kad įveiktų mirtį,
pasikeičęs ilgu slėbėliu...

Mažas grūdas — saulės kamuoliukas
kuriame gyvybe ir mirtis...
Žemės centras... Jos ašis. Ir sukas
apie ją karšta žmogaus širdis...

3.
Rugio grūdas... Mažas, baisiai mažas
žemės grūdas, saulės trupinys,

4.
Grūdas mažas. O akis — bedugnė:
nori jo praryti kuo daugiau...
Štai ir kurstom amžiną ugnį...
Štai kodėl tą rytą aš verkiau...

Rugio grūdas. Glostau mažą brangų
žemės kūdikėlį... Jis tylės...
Kas tavo mažylį, kas ant rankų
panešios, pasups ir pamylės?...

Tu toks mažas, visiškai dar mažas —
geltonplaukis, saulelių akių
gintarelis — javo jūros lašas —
o aš tavo ateitim tikiu...

Kiek tavęs čia tokio — mažo mažo?
Ar tavęs užteks plėšriams vilkams —
vilai, limuzinai ir garžai,
rožėms, perlams, deimantams, šilkams?

5.
Koks tu mažas! Vyno ar šampano
taurėje telpi — vieni juokai! —
Ko tu, mano skausme, ko tu, mano
džiaugsmu, nieko nieko nesakai?...

Aš žinau, tau skauda mažą širdį, —
pasiplėšia jo visi šventi...
Pasakyk man (mūsų nieks negirdi),
ko tyli ir vienas čia kentį...

Pasakyk... Prisikentei... Užtenka...
Isakyk man... Ne vardan garbes
aš pakelsiu prieš plėšiką ranką,
ir ranka visai nesudrebės...

Isakyk... Ir mudu liksim teisūs...
Viens kitam pažvelgsim į akis...
Žmoguje baisiausia — įsiveisus
ji — godumo prakeikta angis...

6.
Pakeliu aš prieš tą angį ranką...
O kaip baisiai ant žmogaus širdies
aukso kalamos grandinės žvanga!...
O, tegu ausis jų negirdės!...

Aš tikiu į širdį — gerą, šviesią,
pilną saulės, saulės didelės...
Ji tokiam mažam tau ranką tiesia...
Ji pasups, priglaus ir pamylės...

Tu toks mažas, visiškai dar mažas —
geltonplaukis, saulelių akių
gintarelis — javo jūros lašas —
o aš tavo ateitim tikiu...

Štai kodėl, nustūmęs krūvą aukso,
aš tada sauletekui verkiau...
Ar tas aukso galo nesulauks?! O
trenk, perkūne, trenk smarkiau!...

7.
Rugio grūdas... Prakaitas nukrito
ant mažyčio grūdo nuo kaktos...
Mažas grūdas šią auginsį rytą
saulę man dabar delne atstos...

Prakaito raselė neataušus,
aukso grūdas — saulės trupinys
dega man delne tarytum laužas —
kaip gyvybes amžina ugnis...

A. SKIRGTYTES piešiniai

RAŠYTOJIŠKOS DROŽLĖS

Blogu rašytoju apsimesti
negali — turi juo gimti.

Neišmirtingą vaidilą pra-
šyti rašyti, o rašytoją vaidin-
ti.

Mūsų rašytojai iš tikrųjų
nustebtų, jei skaitytojai su-
prastų, ką jie rašo.

Lietuviai dar neturi rašy-
tojo, kuris atvirai prisipa-
žintų, kad jo knygos neperka-
mos dėl to, kad jos nevyku-
sios.

Geriausia rašyti tada, ka-
da pilvas pilnas, kirminukas
nuramintas ir dantyse kve-
plantis cigaras.

Rašytojui kūrinys kaip moti-
nainai vaikas: pradžioje gerai
ant rankų panešioti, bet pas-
kui — tegul vaikšto savo ko-
jomis! V.

VIETOJE RECENZIJOS...

Ilgokame laiške, pavadintame
"vietoje recenzijos", R. Tolutis iš
Philadelphijos, Pa., S. Narkėliū-
naitėi, tarp kitų dalykų, rašo:

Kai dėl Jūsų galvojimo grįž-
tant į JAV, einant pro muitinės
vartus, kai Jūs sakėt: "America,
oh so beautiful", aš būčiau kitaip
galvojęs, ir būtent: "O tu did-
miesčių krašte, jei ne tavo gud-
rioji politika, tikrai nebūčiau
vargęs Tavo šiukšlėtuose miestų
užkampiuose ir niekuomet Tavęs
nemainyčiau į mano gimtojo
krašto žaliąjį kaimą".

Iš mano dienoraščio

JŲ PIRMOSIOS DIENOS AMERIKOJE

Ant sofos, kojas parietusi, sėdi mano viešnia.
Ji atvyko čia, kelius metus gyvenusi DP stovyklose.
Rašydavo iš ten man jį, kad esanti niekinama, tu-
rinti dažnai net slapstytis, sužinojus, kad pabėgė-
liai medžiojami gražinti į Lietuvą. Ir ji drebėjusi
apie tai net pagalvojus. Nors Lietuvą palikusi kru-
vina širdimi, bet grįžti, iki ten šeiminkauja sve-
timi, ji jokiū būdu nenorėjus.

Jos laišakai atrodydavo ašaromis permirkę, žo-
džiai nerviškaai bylojė apie vargo dienas.

Pagailo man, ir štai jau penkta savaitė ji sėdi
mano name. Sėdi ir liūdi. Valgome tris kartus per
dieną, tris kartus per dieną aš vis prisimenu prie
stalo viešnią turinti.

Mano viešnia iš valgomojo slinksta į salioną,
kartais pavarto laikraščius, bet dažniausiai susi-
svajojusi rymoja.

Šiandien aš nusprendžiau atvirai su ja pasikal-
bėti. Tuo labiau, kad jau darosi ir dėl saviškių nes-
smagu. Jie sako, ji laisvoji šaly esanti, turinti pati
tolimesniu gyvenimu pasirūpinti, jau apsipratusi,
pailsėjusi.

— Ponia, atrodo, nesidžiaugiate čia atvykus —
pradedu.

— Džiaugtis čia? Dieve, kad būčiau tai žinojus...
Čia taip nelinksmi jus gyvenate...

Jos akys dar labiau apsiniaukė, veidai ištyso.
Kelioms minutėms ir aš nutilau.

— Ką, ponias, manote toliau daryti?

Vartydama New York Times sekmadieninę laidą
ir stebėdama tame laikraštyje darbų pasitulas, lyg
ir nejučiomis, versdama į lietuvių kalbą, vieną

skelbimą, balsu jai skaitau: "Viengungis vyras ieško
kovo vaikų auklės. Visas išlaikymas ir \$200 mėn."

— Ką manote apie šį skelbimą?

Ji nieko neatsako, tik dar labiau paneria savo
minkštose rankutėse galvą ir visai nukreipia savo
žvilgsnį nuo manęs.

Prisimenu kaimyną, kuriam žmona numirė, ir
jis per vietinius laikraščius skelbėsi reikalingas
namų šeiminkės.

Sunku ką tarti moteriai, kuri aiškiai matyti ne-
linkusi su niekuo savo mintims dalintis, nei kitų
klaudyti. O visgi pasiryžtu.

— Čia mūsų apylinkė yra toks turtingas žmo-
gus, samdo dvi tarnaites. Jo žmona neseniai mirė,
ir jis reikalingas namų šeiminkės, kuri supirktų
maistą, prižiūrėtų namų tvarką su samdytomis ki-
tam darbui moterimis. Algos siūlo, be atskiro su
visais patogumais butuko ir viso išlaikymo, \$160
mėn. Ką manote?

Galvoju sau, kad šituo ji tikrai susidomės. Tar-
naites valdyti tikrai mokėjo Lietuvoj, o maistą, su-
pirkti inteligentei moteriai irgi negalėtų būti jokia
problema. Žiūriu į ją, o ji taria:

— Ak, nekalbėkite man apie gerai gyvenančius.
Turėjau ir aš tarnaites. Paruošdavo valgį ir visa
kita. Prašau, nepriminkite man gerai gyvenančių.
Širdis plyšta, prisiminus praeitį. Ko susilaukta!...
Negaliu, ne... oi...

Raminu ir apgailestauju dėl savo neatsargios
kalbos. Tik man smagu, kad nebuvau baigus savo
minčių, kad neišsitariau jai tokį darbą besitilanti.

— Ponia, aš manau tamstai būtų ramiau, jei tu-
rėtumėt užsiėmimą. Laikas greičiau bėgtų. Gal

Demie Jonaitienė, poetė, kuri į anglų kalbą yra išvertusi visą eilę eilėraščių "The Green Oaks" leidiniui. Jonaitienė, ilgametė Vienybės skaitytoja, yra anglų kalbos mokytoja Franklin K. Lane High School.

Dėsinėje - Robert Payne, anglų amerikiečių rašytojas, lietuvių liaudies dainų vertėjas. "Niekas vakarų literatūroje nepilygsta tyram Lietuvos dainų spindėsiui," sako rašytojas Robert Payne.

J. Paukštelio "Jaunystė" rusų kalba

LTSR Valstybinė groninės lit. leidykla rusų kalba išleido J. Paukštelio romaną "Jaunystė". Knyga išėjo 30,000 egz. tiražu. Vertė G. Kanovičius.

greičiau prisitaikytumėt prie šios šalies gyvenimo, greičiau pasimirštų praeitis. Aš labai gerai suprantu tamstą, — bandau vėl eiti prie tikslo.

— Abejoju ar suprantate. Jūs čia Amerikoje esate užsimiršę žmonėmis esą. Joks kultūringas gyvenimas jus nedomina.

— Neaišku man, ar, ponai, turite galvoje mokslą, mūsų menką išsilavinimą?

— Bendrą jūsų gyvenimą. Toks nelinksmas jis.

— Mes to neįsivaizduojame, gal kad to laiko visada mums permaža, gyvenimu esame patenkinti. Teisybė, prieš jums čia atvykstant linksmiau buvo. Tada džiugino mintis, kad, štai, bent kiek pasiaukojusi, išgelbėsiu ne vieną nelaimingą esybę, padarysiu laimingais ne vieną žmogų. Tokius, kaip tamsta, ponai, turėjau galvoje.

— Kad tai būčiau žinojus! Aš niekada nebūčiau taip rašiusi.

Aš susidomėjau:

— Tai pasakyki dabar, ko nori? Ką darytum, jei galėtum?

— Grįžčiau tuojau į tą vietą, iš kurios čia atvykau.

— Argi tikrai norėtum sugrįžti į stovyklą, kur mūsų žmonės laikomi kaip kokie prasikaltėliai? — Nustembu iš naujo.

— Aš ten buvau tarp savųjų. Mes vieni kitus supratome. Mes vienas kitam turėjome pagarbą. Svarbiausia, mes ten turėjome viltį geresniam gyvenimui.

Po to aš savo viešnios nebekalbinu, tik, atsėdus prie rašomojo stalo užpildyti naujo affidavito, ant jo atsirėmus, susimąstau...

(bus daugiau)

Skaitytojai apie Vienybės priedą

Tiek tiesioginiai redakcijai, tiek pačiai Salomėjai Narkėliūnaitėi rašytuose laiškuose Vienybės skaitytojai, prisijungdami po \$1 ir daugiau spausdinimo išlaidoms padengti, palankiai atsiliepia apie jos kelionės išpardžius "New Yorkas-Vilnius ir atgal".

Čia patiekiami kai kurios ištraukos iš tų gausių laišku.

... Su malonumu perskaičiau išpardžius, taip jautriai parašytus. Todėl sveikinu ją nuoširdžiai ir siunčiu \$1. Tiesą sakant, šis darbas vertas daugiau...

GRAŽINA RANNITIENĖ
New Haven, Conn.

... Siunčiu \$1 už priedą, kuriame S. N. taip gražiai ir vaizdžiai aprašė savo kelionę į Lietuvą.

Mano pagarba ir bravo už straipsnį "B audienijos užkulisų".

Galima ginčytis ir bartis tarpusavyje, bet, kada prieinama prie laisvinimo darbo trukdymo ir skundų santykiuose su Amerikos valdžia, tai jau ne tik verta pasipiktinti, bet tiesiog gėda, kad mūsų tarpe tokių atsiranda... Šiokiais individualais reikėtų kuo greičiausiai nusikratyti...

ALDONA ALYTIENĖ
Brooklyn, N. Y.

... Ačiū už "New Yorkas-Vilnius ir atgal". Aš norėjau kaip tik tą patį išreikšti, ką jau yra pasakiusi Pranė Lapienė. Kad mes turėtum daugiau tokių rašytojų, kaip Jūs ir Pranė. Savo paskutinį sudiv Lietuvai esu ištarusi prieš 60 metų, bet myliu aš tą kraštą, nes tai mano tėvų kraštas. Spausdinimo išlaidoms padengti skiriu \$2.

MARGARETA SAGEVIČIENĖ
Ozone Park, N. Y.

... Prisidedu prie spausdinimo išlaidų. S. Narkėliūnaitė gražiai aprašo savo išpardžius. Geros jai laimės.

LEONAS TOCIONIS
Brooklyn, N. Y.

... pristunčiu \$1 už Jūsų priedą. Labai buvo įdomu pasiskaityti

apie kelionę į Lietuvą ir atgal.
ELLA WILCHINSKAS
Brooklyn, N. Y.

... Sveikinam už išpardžius. Atrodo, kad nors syki skaitytojai turėjo progos pasiskaityti bešališkų aprašymų apie dabartinę Lietuvą. Spausdinimo išlaidoms padengti pridedam \$5.

J. SMITRUS su šeima
New Brunswick, N. J.

Jau antrusyk skaitau Salomėjos Narkėliūnaitės aprašymą "New Yorkas-Vilnius ir atgal". Labai, labai įdomus aprašymas. Primena man atsilankymą Vilniuje 1936 m. ir aplankymą istoriškų vietų, kaip tai, Gedimino pilis, Tūkų pilis, Rasų kapinės, Vytauto Didžiojo Gimnazija, mokyklos ir pasikalbėjimai su gimnazijos profesoriais, mokiniais, ir Vilniaus krašto veikėjais.

Pabaigoje aprašymo yra redakcijos prierasas: "Vienybė būtų labai dėkinga, jeigu vienybėčiai prisidėtų prie spausdinimo išlaidų, atsiųsdami po vieną dolerį...". Manau, nepykit jeigu siunčiu \$10,00. Daug linkėjimų ir laukų dienų redaktorei Narkėliūnaitėi.

Adv. Jonas Bagdžiūnas-Borden
Matteson, Ill.

SLA prezidentas Povilas Dargis ir Vienybės red. Salomėja Narkėliūnaitė kalbasi apie Vilnių.

ALTS Richmond Hill skyriaus užgavėnių balius praeitą šeštadienį, Festival restorane, New Yorke.
J. N. Tysliavos nuotrauka.

VIENYBĖS KONCERTAS IR JUOZO TYSLIAVOS AKADEMIJA

Sekmadienį,
1962 m. kovo 11 d.

PRADŽIA 3:30 VAL. P. P.

Franklin K. Lane

HIGH SCHOOL

Auditorijoje

DEXTER COURT IR JAMAICA AVENUE

Woodhaven, N. Y.

(Vyksiant BMT Jamaica Line, reikia išlipti
ELBERTS LANE STOTIJE)

DRAMATURGAS JUOZAS DAUBĖNAS

Vyt. Vaiačio nuotrauka

VIENYBĖ kviečia visus dalyvauti

JUOZAS TYSLIAVA - miręs 1961 m. lapkričio 11 d.

Vyt. Mazelio nuotrauka

PROGRAMOJE

RAŠYTOJAS JUOZAS TABULIS-PETRĖNAS
DRAMATURGAS JUOZAS DAUBĖNAS
JANINA LIUSTIKAITĖ, SOPRANAS
LIONĖ JODYTĖ, KONTRALTAS
ALGIRDAS BRAZIS, BARITONAS

ĮŽANGA \$3.00

STUDENTAMS 2.00

(Koncertą globoja N. Y. Liet. Moterų Klubas)

VIENYBĖS BENDRADARBIŲ SUVAŽIAVIMAS

(VYKS VIENYBĖS PATALPOSE, ŠEŠTADIENI, KOVO 10 D. 2 VAL. P. P.)

REFERATAI AKTUALIAIS VIENYBĖS IR LIETUVYBĖS KLAUSIMAIS
Bus parodyta Salomėjos Narkėliūnaitės garsinė filma iš jos kelionės
į Lietuvą 1961 m. vasarą. Diskusijos dėl ryšių su Lietuva.

Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė Ligija Biellukienė, New Yorko mero R. Wagner žmona Suzy ir Marija Varnienė Vasario 16 proga Gracie Mansion.

Iš Montessori draugijos padangės

Šių metų pradžioje lietuviško vaikų auklėjimo židinėlio vadovybė ir vaikučių tėvai suruošė Kalėdų šventę mažiausiems lietuvių bendruomenės nariams. Ši šventė skyrėsi iš kitų tuo, kad vietoj įprasto Kalėdų senio, vaikus aplankė Lietuvos Dainių, papasakojęs vaikams apie mūsų praeitį, ir vargstančius po priespaudą vaikučius tiek Lietuvoje, tiek Sibire.

Vaikai, vietoj laukę dovanų iš senelio, jam davė savo sutapas, savo laiškėlius ir piešinėlius, kurie per BALFą bus pasiųsti vargstantiems vaikams Sibire. Prisiminimui vaikai gavo jo gražią tautinę vėliavėlę.

Laisvės problema vaikų auklėjime sukėlia daug ginčų ir nesutarimų. Šiam klausimui išsiaiškinti AL Montessori d-ja suruošė dvi diskusijas: "Laisvė ir palaidumas montessorinio auklėjimo šviesoje" ir "Ar montessorinė laisvė įmanoma pritaikyti šeimos gyvenimo sąlygose".

Diskusijų metu buvo išsiaiškinta, kas yra laisvė, kaip ją supranta filosofai bei pedagogai ir kaip laisvė ir jos pritaikymą auklėjime supranta dr. M. Montessori. Anot jos, yra būtinos trys laisvės sąlygos šeimoje: pagarba vaikui kaip žmogui, vaiko neliečiamybė ir judėjimo laisvė. Be šitų trijų sąlygų negali būti kalbama apie montessorinę laisvę vaikui šeimoje.

Pirm. D. Petnetytė Vasario 16 proga tarė jautrų žodį motinoms, išskeldama motinos reikšmę tautos didvyrių ir karžygių auklėji-

me. Neišblėsti tremtyje - mūsų tikslas, atsiekiamas per mažą vaiką.

Amerikiečiai, besidomi montessoriniu sąjudžiu, iš įvairių miestų atvyksta į Liet. Vaikų Auklėjimo Židinėlį susipažinti su šia sistema ir praktiškai jos pritaikymu priešmokyklinio amžiaus vaikams. Ne vienas šitą darbą ir jo vykdytojus montessorininkus A. M. Varnus ir D. Petnetytę vadina pionieriais, kurie per Montessori idėjas kelia Lietuvos vardą.

Kovo 31 d. Jaunimo Centre ruošiami Montessori ugdymo priemonių paroda, kuri tęsis iki balandžio 8 d. Parodai vadovauja patyrusi Marija Varnienė.

Šitokios parodos paruošimas nėra eilinis įvykis mūsų tarpe, todėl tenka tik džiaugtis, kad Montessori idėjų pionieriai laužo ledus ne tik lietuvių visuomenėj, bet lygiai ir amerikiečiuose, kurie šiuo laiku stovi kryžkelėje, ieškodami naujų auklėjimo gairių. **Br. K.**

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

PONIAI STASEI GARBANAUSKIENEI

dukterims Alice Zupko ir Adelei Nelson

MYLIMAM VYRUI IR TĖVUI
KASTANTUI GARBANAUSKUI MIRUS

gilią užuojautą reiškia

Dr. Vladas ir Regina Ingelevičiai su šeima

VIENYBĖ, 1962 m. kovo 2 d.

Meilė traukia į Lietuvą

Regina Leonaitė (Leonavičiūtė), kuri prieš 2 metus atvyko į Čikagą iš Lietuvos pas čia gyvenančius tėvus, grįžta atgal. Atvažiudama Čikagon, ši 22 metų mergina buvo palikusi savo sužadėtinį Stasi Bikulčių. Ji tikėjosi, kad jos mylimasis galės netrukus pasiekti Amerikos krantus. Tačiau Reginos svajonė neišsipildė ir, nežiūrint didelių jos tėvų pastangų, Geležinė Uždanga tam 25 m. amžiaus muzikos mokytojai nebuvo praverta.

Praėjusią savaitę Lietuvoje lankėsi Reginos motina Elena Leonienė, kuri ten būdama irgi darė žygius dėl Bikulčiaus išvažiavimo Amerikon. Leonienė pati parašė laišką Churščevui, prašydama išleisti Reginos sužadėtinį. Kaip žinome, Leonienės asmeniškai kreipimusi į Churščevą, jam lankantis JAV, galėjo išvažiuoti į Ameriką jos vaikai Regina ir Tomas.

Ką galvoja daryti Regina toliau? Jos didžiausias troškimas

Regina Leonaitė su motina atvykusi į Ameriką prieš dvejus metus.

susitikti su sužadėtinju ir ištekėti. Ištekėjus, manoma, jie abu greičiau bus išleisti Amerikon, bet jeigu ne, Regina Amerikon žada nebegrįžti. Priešingai jos broliui Tomui, Regina negalėjo išsijausti iš šio krašto gyvenimą ir būdama uždaru būdu, visą laiką galvojo apie paliktąjį kraštą.

Rašant šiuos žodžius buvo aišku, kad Regina Lietuvon išvyks vasario 21 d. Ji iš Čikagos lėktuvu žadėjo skristi į Frankfurtą, o iš ten - traukiniu į Vilnių. Vilniuje šiuo metu kaip tik gyvena jos sužadėtinis. Reginos meilės istorija rado platų atgarsį Čikagos spaudoje.

E. Šulbitis

Lietuviai gydytojai ir visuomenininkai pas R. Wagner Vasario 16 d. proga. Iš k. į d.: dr. Giedrikienė, dr. Slavinskas, L. Valiūnienė, dr. K. Valiūnas, mėras R. Wagner ir dr. Snieškienė.

S. Narkėliūnaitės

FILMAS IŠ JOS KELIONĖS LIETUVOJE

1961 M. VASARĄ

BUS RODOMA:

Clevelande
LIETUVIŲ SALĖJE

6835 SUPERIOR AVENUE

1962 m. kovo 18 d.

Specialiai jaunimui - istorinė apžvalga 12 val.

ANTRAS RODYMAS BUS 5 val p.p.

IŽANGA \$1.50

RENGIA INICIATORIŲ KOMITETAS VIENYBEI PAREMTI
LAIKRAŠČIO 76 M. SUKAKTIES PROGA

Sujudo lietuviai po audiencijos Baltuosiuose Rumuose

Nežinint esamo pasitenkinimo bendru faktu, kad Vasario 16 tventės proga Amerikos lietuvių delegacija tapo priimta Baltuosiuose Rumuose, lietuviškoje vienuomenėje pradeda reikštis susirūpinimas dėl ateities bendros politinės veiklos, o kartu ir didėja nepasitenkinimas dėl vieno ir kitų veiksmų taktikos, tvarkant visą audiencijos reikalą.

Iš vienos pusės jaučiamas nušyvimas ALTo vykdomoju komitetu, o iš kitos pusės pradeda ma abejoti ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės centro valdybos žygių tikslingumu.

Siuo metu jau yra žinoma, kad dr. Petras Vileišis, kuris buvo tos audiencijos iniciatorius ir Bendruomenės pavedimu ją išrūpino, yra atsistatydinęs iš visų pareigų Bendruomenės veikloje. Jis

nenori bent laikinai nieko bendra turėti su organizacijos vadovybe, kuri pradžioje jam pavedė atlikti pareigas, o jas atlikus, jo išsižadėjo.

Prei. Jonas Balkūnas, kuris glaudžiai bendradarbiavo audiencijos reikale ir pasiūlė, kad audiencija, jei galima gauti, įvyktų tik vasario 16 d., pasipiktino ALTo vykdomojo komiteto elgesiu.

Jisai dar tą pačią vasario 16 d. parašytame savo laiške ALTo vykd. komiteto pirm. L. Šimūčiui pranešė, kad, stovėdamas už srovių ir partijų bendradarbiavimą, jisai protestuoja dėl pastarosios vykd. k-to taktikos.

Esą, tokia taktika nesuderinama su bendradarbiavimo ratde ir dvasia. Protestuodamas prieš moralinę skriaudą, padarytą dr. Petrui Vileišiui, prei. Balkūnas

pareiškė, kad jis atsistatydina iš ALTo direktorių. Prei. Balkūnas ALTo direktoriute yra kaip vienas Katalikų Federacijos atstovų.

Waterburio Liet. Bendruomenės apylinkės valdyba savo posėdyje vasario 18 d. padarė nutarimų prieš Bendruomenės centro valdybą. Už tai, kad centro valdyba pareiškė nepasitikėjimą ir savo veiksmis, "nesuderinamais su Bendruomenės įstatais nei su žmoniskumu, skaudžiai įžeidė dr. Petrą Vileišį", kuris to pasekoje pasitraukė iš visų Bendruomenėje eitų pareigų. Waterburio apyl. valdyba pareiškė griežtą protestą ir suspendavo savo veiklą Bendruomenės ribose, ligi centro valdyba viešai atsiprašys dr. Vileišį už jo įžeidimą ir padėkos jam už audiencijos išrūpinimą.

Waterburio apyl. valdybos nuomone, "centro valdyba nesugeba atlikti jai pavestų pareigų ir dėlto jau yra nukentėjęs organizacijos vardas visuomenės akyse". Todėl waterburiečiai pasiūlė kaip galima greičiau sušaukti Bendruomenės Tarybos suvažiavimą, kuriame dabartinė centro valdyba atsistatydintų ir būtų išrinkta nauja.

Dr. Vileišis Bendruomenėje yra buvęs Waterburio apyl. pirmninku, Bendruomenės garbės teismo nariu ir ALB Tarybos nariu.

O tuo tarpu Amerikos lietuviškoji spauda, jau aiškiai pasisakydama prieš ALTo vykdomojo komiteto taktiką, negarbingai ginti savo Washingtono lankymosi "monopolį", kad vardu ir nemini, bet išstoja prieš vykd. komiteto sekretorių dr. P. Grigaitį.

Tik dr. Grigaitio Naujienos ir M. Vaidylos Sandara apskasuos bevilksiškai tebesigina net nepasakydamos, savo skaitytojams, kaip iš tikrųjų buvo "kariauta" už tas dvidešimt minučių Baltuosiuose Rumuose.

O juk tikras dalykas, kad dr. Pijus Grigaitis po audiencijos yra išsireiškęs, kad jis net abejojęs, ar tą visą kovą jis išgyvens, nes esą, su niekuo kitu anksčiau neprisiję jam taip "kariauti", kaip tik su komunistais. O dabar, mat, Bendruomenė buvusi net žiauresnė ir už komunistus.

Bet, kaip atrodo, abi kovas dr. Pijus Grigaitis pralaimėjęs: ir su komunistais ir su Bendruomene, kuri jau užmetė kilpą ir veikiai nutrauks šiaudinių didvyrių paminklus nuo garbės tribūnų. Ir juo greičiau tai įvyks, tuo bus geriau bendram lietuviškam reikalui.

S. K.

Lionė Jodytė, kontraltas, kuri dalyvaus Vienybės koncerte ir Juozo Tysliavos akademijoje kovo 11 d., sekmadienį. Koncertas įvyks Franklin K. Lane High School auditorijoje (Dexter Ct. ir Jamaica Ave.) Woodhavene.

TEBEGYVENA ĮSPŪDŽIAIS IŠ VIEŠNAGĖS VIENYBĖJE...

aš vis dar tebegyvenu išpūdžiais to malonaus vakaro, kuri praleidau pas Jus, ir ta proga aš noriu padėkoti Jums už malonų priėmimą ir vaišingumą. Man ypatingai patiko draugiškai šilta nuotaika, man leidusi suprasti, kaip giliai stekia mano lietuviškosios kilmės šaknis ir kaip aš ilgiuosi tos "šventos žemės".

Filmas buvo puikus, sukėlęs manyje vaikystės prisim-

nimų. Man didelio išpūdžio paliko Jūsų puikus darbas, kuri Jus tęsiate. Aš pasiryžau savo atliekamam laiku pagrindinai pastudijuoti lietuvių kalbą, kad galėčiau paskalvoti Vienybę. Jūsų puiki pastogė sudaro Jums tinkamą aplinką Jūsų veiklai.

Su širdingais linkėjimais
Helena Wiercinskaite
New York, N. Y.

Neringos skaučių tunto KAZIUKO MŪGĖ Sekmadienį, kovo 4 d.

PRADŽIA 6:30 VAL. VAK.

Apreiškimo par. salėje

N. 5TH IR HAVEMEYER STS. BROOKLYNE

VEIKS TĖVŲ KOMITETO TURTINGAS
UŽKANDŽIŲ IR GĖRIMŲ BUFETAS

Šokiams gros A. Štarolio orkestras

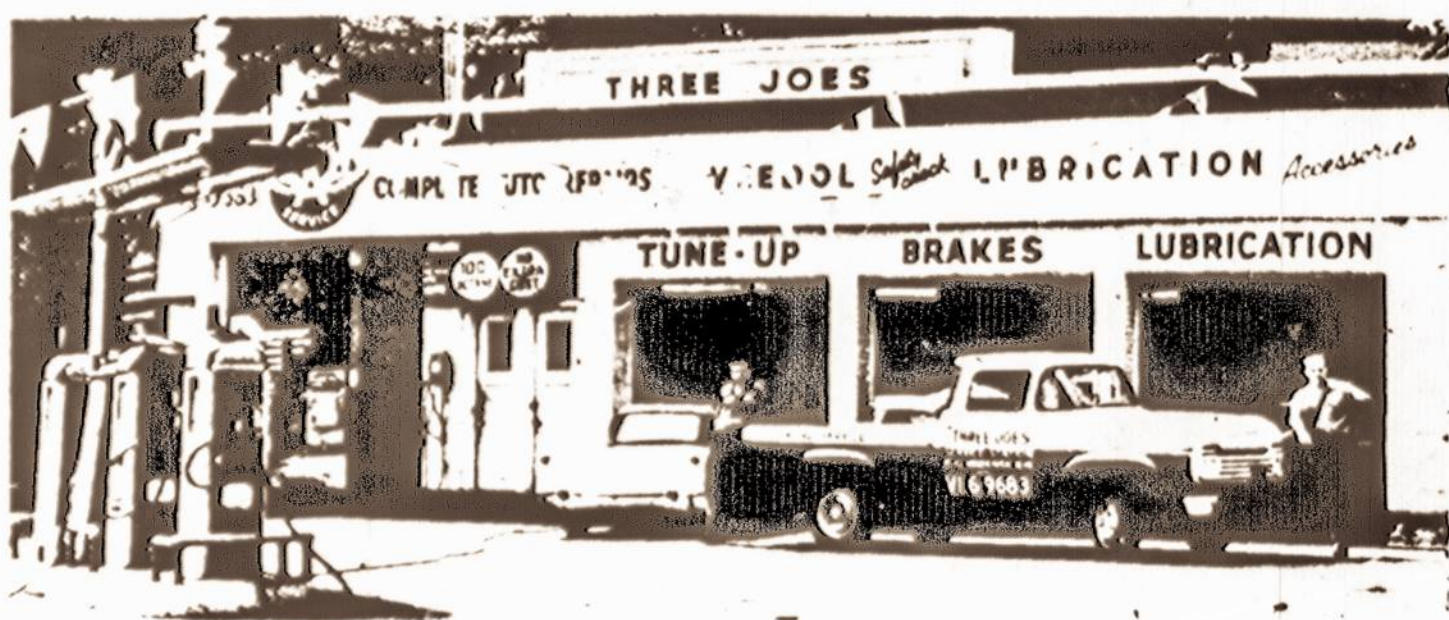
REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: VIRginia 6-9683

Winter Garden Tavern Inc.

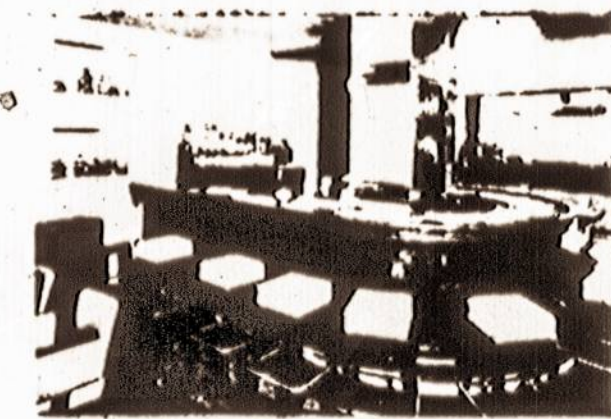
1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams

vestuvėms ir

pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŠKIEMS

suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS

Savininkas

40 East 26th St. New York City

MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrūpos

Edvardas Sulaitis

Chicago lietuviai futbolininkai jau užbaigė šalės futbolo pirmenybes su nelabai malonia medija. Jie pradžioje pirmenybių stovėjo pirmosiose vietose, vėliau — nusikėlė į lentelės vidurį, o po to — įsitvirtino VI-je vietoje. Pagal visus apskaičiavimus, ji ten turėjo likti ir pirmenybių pabaigoje. VI-ta vieta — dar būtų buvęs geras pasiekimas, nes sekantios dvi vietos jau pasmerktos iškritimui į žemesnę divizioną.

Žinoma, buvo didelės galimybės sužaisti lygiomis ar laimėti, nes lietuvių priešininkas — Slovaks komanda iš 6 rungtynių buvo surinkęs tik 3 taškus ir įmušęs tik 2 įvarčius (gavęs 10). Tuo tarpu lietuviai (čia žinomi Lith vardu) turėjo 5 taškus ir 8-10 įvarčių santykį. Taigi Slovaks komandai pralaimėti aukštu rezultatu reikėjo tikrai didelių "sugebėjimų".

Bet lietuviai "sugebėjo", nors su dideliais sunkumais: ketvirtąjį įvartį priešininkai pasiekė paskutinėse sekundėse iš 11 m. baudos. Pasėkmė graži — 0:4 lietuvių naudai. Ne tik pasėkmė, bet ir pats lietuvių žaidimas buvo pažymėtinas; atrodė, kad žaidžia ne "major" diviziono komanda, bet iš žilbrovų tarpo sudaryta jaunuolių grupė.

Taigi lietuviams vienas įvartis padarė daug žalos — išstūmė iš "major" diviziono, o taip pat atėmė ir nemaža dolerių ("major" diviziono komandos gauna dvigubai daugiau pelno pinigų negu I-mos diviziono vienetai). O pelno čia rengėjams lieka nemaža, nes per 7 sekmadienius atsilanko apie 10,000 žmonių, kurie sunėša virš 10,000 dolerių.

Chicagoje einantis sporto biuletėnis "Chicago Sports" pasidaturėjo 5 taškus ir 8-10 įvarčių santykį. Taigi Slovaks komandai naujo laikraštuko išėjo pirmas numeris, jis žymimas Nr. 10 ir rašo, kad "Vidurvakarių Sports"

yra sujungtas su anksčiau ėjusiu "Chicago Sportu". Atrodo, kad šiame biuletėnyje rašantiejiems dar yra nežinoma, jog sujungti galima du ar daugiau egzistuojančių vienetų. Vieno pakeitimas kitu dar nėra sujungimas.

Šis biuletėnis turi 8 psl., yra spausdinamas ofsetu, iliustruotas. Leidėjas — LSK Aras, redaktorius — Justinas Kirvelaitis, adresas — 6849 S. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill. Žada išeiti kas dvi savaites. Pren. metams 2 dol.

Palikimas laisvinimo reikalams

1961 m. sausio 6 d. Toronto, Kanadoje, mirė Povilas Budreika, testamentu užrašęs Lietuvos Generaliniam Konsului J. Budriui New Yorke ketvirtąją dalį savo palikimo, "su viltimi, kad Jūs savo nuožniura panaudosite, kaip rasite geriau kovai su Lietuvos okupuotais".

Tai pirmas toks atsitikimas. Siomis dienomis palikimų administratorius, velionio brolis Juozas, atsiuntė čekį 340 dol. 75 c. sumai. Nesvarbu suma, bet patrioto lietuviu valia.

Povilas Budreika, gim. 1909 m. birželio 17 d. Utenos apskrityje, buvo baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune teisių fakultetą.

Remkite biznierių, kurie skelbiasi Vienybėje!

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

V. Senkus, ved.

Telefonas: EVergreen 4-9672

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis

Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas

64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas

Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAIN 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

BALFUI AUKOS IR JO ŠALPA

Brooklyn, N. Y., sausio 25 d. Balfu Centro patalpose, 105 Grand St., ivyko Didžiojo New Yorke Balfu vėjau komiteto posėdis, kuriame paaiškėjo, kad šios žiemos vėjau davė \$5,928.25. Vėjau Komiteto nariai šiltais žodžiais dėkojo duosniems aukotojams-rėmėjams.

Ten pat ivyko ir Balfu šimtojo skyriaus posėdis, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba: Jonas Galminas, Marija Virbickienė, Liudas Norkus, Antanas Diržys ir Elena Kulber. O į revizijos komisiją: Vaclovas Alksnėnis, Juozas Zaruskas ir Kazys Bačas.

Pasitarimo metu buvo plačiai pasisakyta dėl šelpiamųjų ir sėkmingesnių rinkliavų Balfu naudai. Balfas šelpia lietuvius į vargą patekusius ne tik Sibire, Lietuvoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Afrikoje, Azijoje, bet ir čia Amerikoje (USA). Anksčiau dėmesys buvo labiau nukreiptas į tremtinius Europoje. Balfu istatai leidžia (ir šio krašto vyriausybė mielai pritaria) šelpiti ir USA gyvenančius vargšus. Todėl galestingos širdies lietuviai nebūtinai turi turėti atskirus fondus, Nors Balfas iš esmės nėra priešingas kitų fondų šalpos darbu, bet įsai praktiškai mano, kad sėkmingesnis, pastovesnis ir pajėgesnis yra centralizuota bendra šalpos veikla. Esant didesnei šalpos apimčiai, Balfu rėmuose lengviau ir tiksliau galima tą patį darbą atlikti.

Posėdžio-susirinkimo metu paaiškėjo, kad šelpiamųjų

skaičius daugėja, lygiagrečiai ir Balfu lėšos turetų didėti. O toms lėšoms padidinti pirmoj eilėj reikia pašalinti kliūtis, kurių ir Balfu yra. Pvz., Didžiojo New Yorke Balfu šimtasis skyrius turi tik 51 nari, tai net koktudarosi girdint šitaip mažą skaičių. O visų Balfu narių skaičius JAV vos 1,668. Kai Balfu pareigūnai vyksta į Washingtoną gauti šalpai gėrybių, tai valdiškose istaigose dažnai išgirsta: "Kiek Balfas turi narių?" Meluot negalima, o pasakyti teisybę irgi nėra patogu.

Yra dosnių Balfu rėmėjų, kurie aukoja dešimtinę ir daugiau, bet būti Balfu nariu arba atsisako, arba nesupranta motyvų, arba nenori eiti į susirinkimus ir pateks į valdybą.

Nauja Balfu šimtojo skyriaus valdyba, visa tai apsisvarsčiusi, pasiryžo dar šiemet birželio mėn. skelbti Didžiojo New Yorke apylinkėje Balfu naujų narių vėrbavimą. Norima ir tikimasi esama skaičių padidinti dešimteriopai. Šiam tikslui bus išleisti specialūs atsišaukimai, daromi kiti žygiai.

LIUDAS NORKUS

Juozas Audėnas,

geriausiai patarnauja Mutual Funds investavimams. Kreiptis 252 Cleveland Street, Brooklyn 8, N. Y. Tel. TA 7-9518

Skaitykite ir platinkite VIENYBĖ

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybe lietuviška duona. Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET

NOTARY PUBLIC

BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Vienybės koncertas ir Juozo Tysliavos akademija įvyksta sekmadienį, kovo 11 d. Franklin K. Lane High School auditorijoje, Dexter Court ir Jamaica Ave. Woodhavene. Vykstant BMT Jamaica Line, išlipti Elderts Lane stotyje. Pradžią 3:30 val. popiet. Programą žiūrėkite atskirame puslapyje. Kviečiami visi.

Moteryų Vienybė savo susirinkime išklausė savo sekretorės E. Andriūšienės paskaitos apie Maironį. Diskusijų metu ilgiau sustota ties jo Cičinsko balade. Asmeniškų atsiminimų apie Maironį papasakojo Moteryų Vienybės pirm. Elena Kulber ir jos motina Elena Vyzienė.

Danutė Tautvilaitė iš Washington, D. C., susižiedavo su Algiiu J. Jurgėla iš New Yorko. Tautvilaitė yra Washingtoniečių Narcizo ir Bronės Gustaitytės-Tautvilų dukterė. Algis Jurgėla, Franklin Investors, Inc. vice-prezidentas, baigęs Kolumbijos Graduate School, šiuo metu ruošiasi ekonomikos mokslų daktarui. Jis yra Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjas dr. Kosto Jurgėlos sūnus.

Juozas Kralikauskas, sugrįždamas iš Chicago, kur jam neseniai buvo iteikta premija už romaną dienraščio Draugo konkurse, pereitą savaitgalį lankėsi New Yorke. Buvo apsisostojęs pas Bendorius.

Vienybėčiai ALTS Richmond Hill skyriaus užgavėnių baliuje. Sėdi iš k. i. d.: Žlugzdienė, Šneideraitienė, Šimėnienė, Trečiokienė, Trečiokas, E. Kulber-Kulbokienė, N. Kulbokienė, U. Bacevičienė, J. Šimėnas. Stovi - J. Sirusas to skyriaus pirmininkas ir Kralikauskas iš Newarko.

E. Čekienė ir Valteris Banaitis, šiomis dienomis atvykęs iš Vokietijos, ALTS Richmond Hill skyriaus baliuje.

L. Bieliukienės paskaitos

Ligija Bieliukienė, Lietuvių Atstovybės pirmininkė, su savo paskaitomis Detroito amerikiečių moterų tarpe susilaukė didelio susidomėjimo. Apie tai rašė ir Detroito spauda, išsidedama jos nuotraukų. Bieliukienės dėka Detroit New Century Club moterys priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad apsisprendimo klausimas, atsižvelgiant tos teisės taikymą už geležinės uždangos esantiems kraštais, būtų iškeltas Jungt. Tautose.

Antra rezoliucija buvo priimta Women's Architectural League. Joje pasisakoma prieš komunistinės spaudos išleidimą JAV. Tos abi moterų organizacijos per savo centrą - General Federation of

Women's Clubs ir per savo kongresmanus žadėjo veikti, kad rezoliucijos taptų įgyvendintos.

Bieliukienė Detroito buvo apsisostojusi rašytojo Vytauto Alanto šeimoje, ir kartu su Irena Alan-tienė dalyvavo minėtuose amerikiečių moterų posėdžiuose.

Padėka

Nuosirdžiai dėkoju visiems, sveikinusiems mane mano 90 metų sukaktuvių proga; aplankiusiems, apdovanojusiems ir pamėnėjusiems spaudoje.

JONAS GRIGAITIS-GRIGALIŪNAS Philadelphia, Pa.

Neolituanyų veikla

Korp! Neo-Lithuania New Yorko skyrius vasario mėn. Jurgėly rezidencijoje Ridgewoode turėjo korp! Neo-Lithuania senjorų ir junjorų sueigą, kurioje fil. dr. Br. Nemickas pravedė pašnekėsį apie partinį visuomenės susiskirstymą bei partijų atsiradimo priežastis JAV, Anglijoje ir bendrai Europoje, o ypač nepriklausomoje Lietuvoje. Buvo taipgi prisimintos neprikl. Lietuvos studentų organizacijos iki mūšų laikų išsivijojė.

Po to korp! valdyba pranešė ateities veiklos planą. Kovo 17 d., šešt., 7 val. Atletų klube Brooklyne bendra filisterių - senjorų ir junjorų sueiga. Paskaita fil. Vyt. Abraitčio. Bus pagerbtas korp! mecenatas Pranas Narvydas jo 70 metų sukakties proga. Nariams dalyvavimas būtinas. Kviečiami ir svečiai. Balandžio 28 d., šešt., 7 val. ten pat korp! narių sueiga. Paskaitą skaitys dail. Č. Janušas. Vėliau šokiai. Kviečiami visi korp! nariai su šeimomis ir studentija.

Gegužės 12 d., šešt., ten pat - linksmas studentiškas finis semestri. Kviečiami nariai ir studentija.

Aldonos Kepalaitės piano recitalis įvyks šį sekmadienį, kovo 4 d. Carnegie Recital Hall (7th Ave. ir 57th St.), New Yorke. Pradžią 5:30 val.

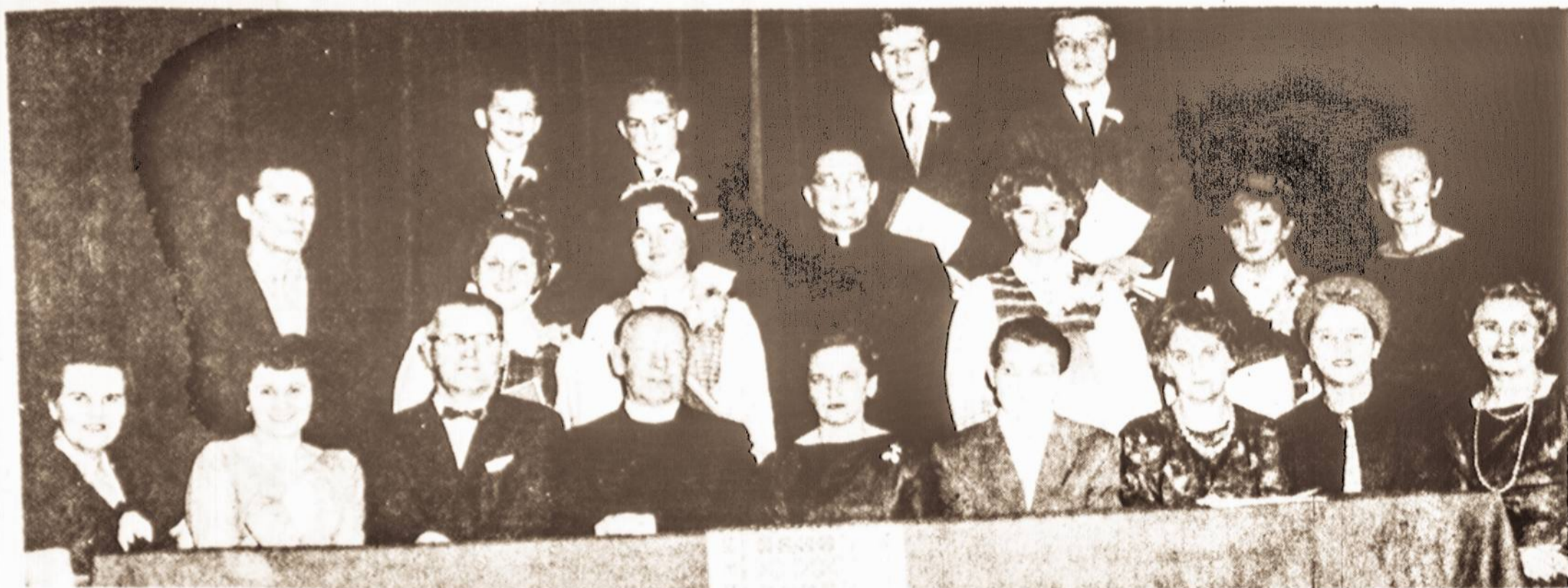

Algirdas Brazis, baritonas, dainuos Vienybės koncerte ir Juozo Tysliavos akademijoje, sekmadienį, kovo 11 d., 3:30 val.

Kalbėjo Vasario 16 proga

Eilė newyorkiečių dalyvavo kitų kolonijų rengiamuose Vasario 16 minėjimuose kaip kalbėtojai ar kaip programos dalyviai. Juozas Audėnas buvo pagrindiniu kalbėtoju Brocktone. Jo paliestos mintys apie Vasario 16 aktą ir jo reikšmę, apie dabartinę padėtį Lietuvoje ir laisvajame pasaulyje vykdomą laisvinimo darbą iš dalies jau buvo ir dar ateinančių programų metu bus lietuviams patiektos ir per vietos radiją, vad. Petro Viščinio.

VLIKo pirm. dr. Antanas Trimakas pagrindiniu kalbėtoju buvo Toronte, Kanadoje, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. vacl. Sidzikauskas - Rochesterje, New Yorko ALTo narys dr. A. Škėrys - Linden, N. J. Vyt. Abraitis Chicagoje, vicekonsulas A. Šmutis - Waterbury, Emilija Čekienė - Newarke, Meninėje programos dalyje su savo kūryba dalyvavo Jonas Rūtenis Stamforde, Conn., o Bridgeporte - Salomėja Narkėliūnaitė vietos ALTo skyriaus minėjime rodė filmą iš Lietuvos.

Brooklyno Maironio mokyklos aštuntoji abiturientų laida su mokytojais ir svečiais. Iš k. i. d.: O. Barauskienė, J. Matulaitienė, vicekonsulas A. Šmutis, Apreiškimo par. klebonas kun. N. Pakalniškis, mokyklos ved. E. Ruzgaitienė, A. Dimas, I. Banaitienė, L. Urbeliechė, J. Gerdvilienė, Stovi: Tėvų k-to atstovas Ant. Balkevičius, abiturientės V. Jankauskaitė, J. Budrikytė, kap. kun. J. Pakalniškis, A. Skobeikaitė, M. Sandanavičiūtė ir mokytoja J. Kregždienė. Viršuje iš k. i. d. R. Šileikis, G. Pacys, G. Klivečka ir Alg. Vasiliauskas.

Vyt. Maželio nuotrauka